

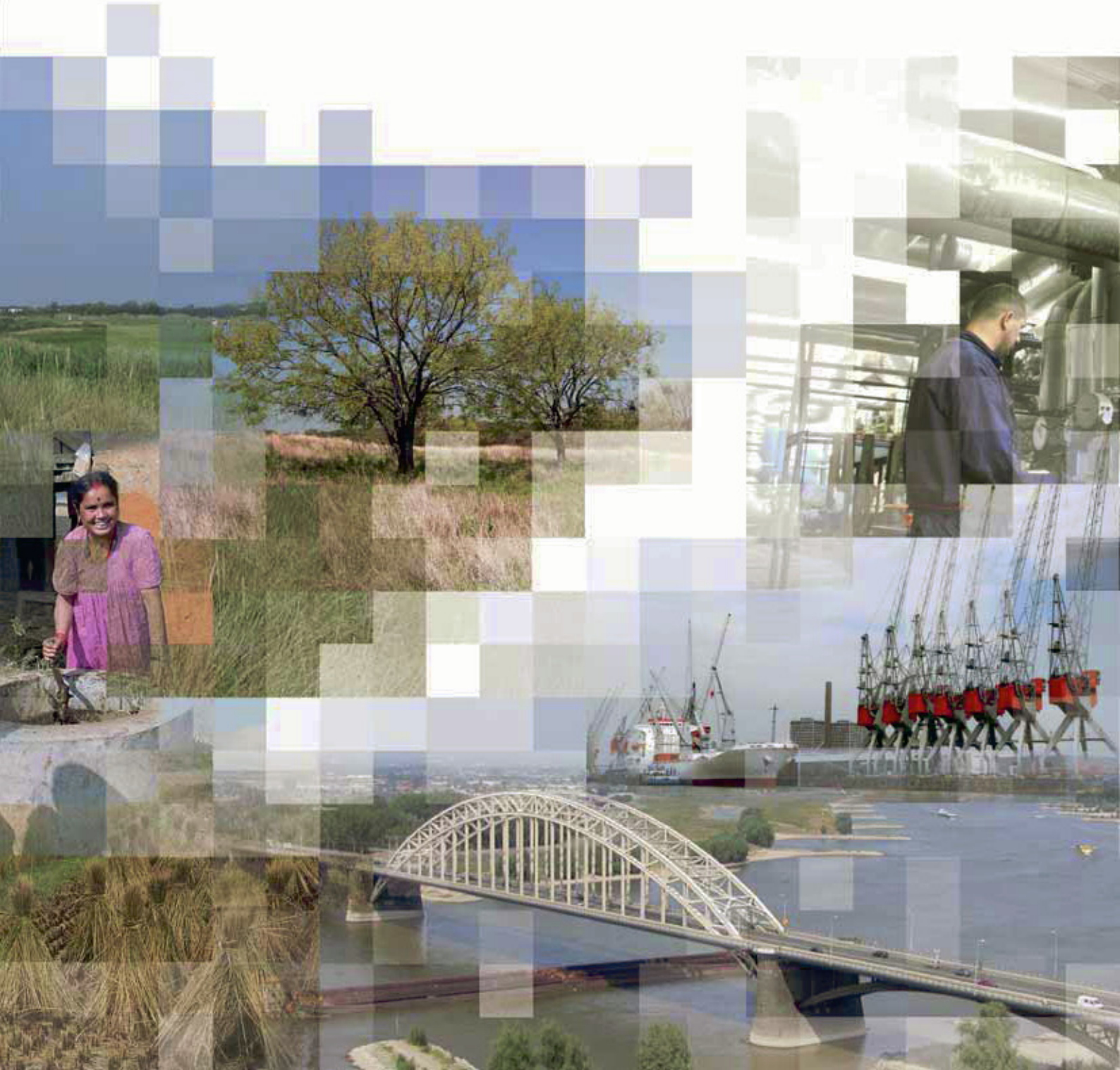

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding fokvarkensbedrijf W.F. Huirne B.V. te Erica, gemeente Emmen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

9 april 2013 / rapportnummer 2349-73

1. Oordeel over het MER

Fokvarkensbedrijf Huirne B.V. is voornemens haar zeugenhouderij met vestigingen aan de Strengdijk 50 en 71 te Erica te concentreren en uit te breiden op de locatie Strengdijk 50. In de nieuwe situatie zullen 3.238 fokzeugen, 726 opfokzeugen en 440 gespeende biggen gehouden worden. Hiervoor:

- worden de bestaande stallen gedeeltelijk intern gewijzigd en voorzien van een emissiearm stalsysteem;
- wordt één nieuwe stal gerealiseerd voor het huisvesten 440 gespeende biggen, 330 opfokzeugen en 1.512 guste en dragende zeugen¹.

Voor deze ontwikkeling wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, een vergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor de activiteit milieu aangevraagd. Tevens dient het bestemmingsplan gewijzigd te worden voor de realisatie van dit voornemen. Voor de besluitvorming over de aanvraag van de vergunning en de bestemmingsplanwijziging wordt de gecombineerde plan-/besluit-m.e.r.-procedure doorlopen.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie² kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is of geen juist beeld geeft. De tekortkomingen hadden betrekking op de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan, de uitwerking van alternatieven, de werking van het ventilatiesysteem, de gevolgen voor kwetsbare natuur en de relatie tussen de veehouderij en volksgezondheid.

Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegd gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen een aanvulling op het MER op te stellen³.

De Commissie is van mening dat in de aanvulling niet tegemoet is gekomen aan bovengenoemde tekortkomingen. In het MER en de aanvulling tezamen ontbreekt essentiële informatie om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in de besluitvorming. De Commissie adviseert om de ontbrekende informatie aan te vullen voordat besluiten over de vergunning en de bestemmingsplanwijziging worden genomen, zodat deze informatie bij de besluitvorming kan worden meegewogen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

---

¹ Op het bedrijf zal een beperkt aantal gespeende biggen aanwezig zijn. Het is de bedoeling dat de biggen op een ander bedrijf opgefokt worden. De activiteiten op de locatie aan de Strengdijk 71 worden beëindigd.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiener.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

³ Zie voor data en termijnen bijlage 1.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Wijziging van het bestemmingsplan

MER

Voor de realisatie van het voornemen is een vergroting van het bouwvlak nodig, waarvoor het bestemmingsplan gewijzigd dient te worden. Uit het MER was niet te herleiden wat de benodigde extra oppervlakte is. Ook was onduidelijk of voorzieningen zoals het retentiebekken en de erfbeplanting binnen het bouwblok (moeten) liggen.

In het MER dienen de effecten te worden beschreven van de maximale mogelijkheden die het plan – inclusief wijzigingsbevoegdheden of andere flexibiliteitsbepalingen – zal gaan bieden. Omdat niet duidelijk was wat de grootte is van het toekomstige bouwvlak ontbrak tevens het inzicht in het maximaal mogelijk aantal te houden dieren.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de situering en grootte van het huidige en het beoogde bouwvlak, aan te geven welke voorzieningen binnen het bouwblok gesitueerd worden, in te gaan op de eventuele mogelijkheden buiten het bouwvlak en de flexibiliteitsbepalingen in het bestemmingsplan en op basis hiervan de maximale mogelijkheden van het plan te beschrijven en indien nodig de effectbeoordeling hierop aan te passen.

Aanvulling

In de aanvulling is (in de samenvatting, pagina 3 van deel A) nu aangegeven dat het nieuwe bestemmingsplan niet meer ruimte zal gaan bieden dan hetgeen onderzocht is in dit MER. Verwezen wordt naar de verbeelding bij het ontwerp–bestemmingsplan en de planregels van dat ontwerp–plan (bijlagen 15 en 16 in deel C van het MER).

De Commissie constateert dat deze stelling onjuist is. Uit de verbeelding blijkt dat het ontwerp–plan een maximale bebouwing⁴ toelaat van 12.000 m². Uit de tekeningen bij het MER⁵ blijkt echter dat het totale oppervlak van de stallen 7, 8 en 9 in het voorkeursalternatief 13.971 m² bedraagt. Bovendien is in de planregels nog een afwijkingsbevoegdheid opgenomen van 10% van de maten, zodat het maximaal toegestane bouwoppervlak voor de stallen 13.200 m² kan zijn. Bij “Gemeentelijk beleid”⁶ was in het MER al aangegeven dat in 2007 de Beleidsnotitie verruiming bouwpercelen intensieve veehouderijen is vastgesteld. Deze beleidsnotitie biedt mogelijkheden om het bouwperceel te vergroten en/of stallen te bouwen met een oppervlak groter dan 7.500 m², zoals genoemd in het bestemmingsplan buitengebied.

---

⁴ Uit de planregels blijkt dat met maximale bebouwing wordt bedoeld het maximaal toegestane (buitenmaatse) staloppervlak.

⁵ bijlage 3 in deel C

⁶ pagina 15 van deel A

De naar aanleiding van het MER geconstateerde onduidelijkheid over de maximale mogelijkheden is in de aanvulling niet weggenomen. Daardoor is niet duidelijk of het MER en de aanvulling de maximale milieueffecten beschrijven.

2.2 Alternatieven

2.2.1 Alternatief 1

MER

Uit het MER bleek dat bij alternatief 1 voor 140 nieuwe kraamzeugenplaatsen in “stal 7 oost” traditionele huisvesting wordt aangevraagd. Deze nieuwe plaatsen dienen volgens art. 3 lid 3 van de Wet ammoniak en veehouderij emissiearm te worden uitgevoerd (tenzij deze plaatsen op 1 januari 2007 aantoonbaar aanwezig waren). Dit betekent dat alternatief 1 in deze opzet niet uitvoerbaar is omdat de nieuwe kraamzeugenplaatsen niet emissiearm uitgevoerd worden. De Commissie adviseerde alternatief 1 zodanig aan te passen dat het uitvoerbaar is en daarbij alle milieuaspecten in beeld te brengen.

Aanvulling

Uit de aanvulling blijkt dat alternatief 1 niet is aangepast. Ook is niet aangetoond dat de 140 kraamzeugenplaatsen al op 1 januari 2007 aanwezig waren. Nu niet duidelijk is of het hier om een op 1 januari 2007 al aanwezig huisvestingssysteem gaat, kan de Commissie alleen concluderen dat de traditioneel te huisvesten kraamzeugen in een deel van stal 7 een ammoniakemissie veroorzaken die hoger is dan de maximale emissiewaarde in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij is toegestaan. Aan het hierboven aangegeven advies van de Commissie is geen gevolg gegeven.

2.2.2 Het MMA

MER

De Commissie merkte op dat in het MER een MMA is beschreven dat voornamelijk op het gebied van managementmaatregelen verschilt van het VKA. De beschreven maatregelen hebben voornamelijk betrekking op de bedrijfsvoering en landschappelijke inpassing. De Commissie was van mening dat voor het voornemen realistische alternatieven met mogelijke milieuvordelen buiten beschouwing zijn gebleven. Het MMA zou bijvoorbeeld een combinatie kunnen zijn van een bouwkundig, emissiearm huisvestingssysteem in combinatie met een luchtwasser. De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER te onderzoeken of er realistisch in beschouwing te nemen alternatieven zijn met minder milieueffecten en deze te vergelijken met de andere alternatieven.

Aanvulling

De in het MER aangegeven maatregelen voor het MMA zijn in de aanvulling opgenomen als maatregelen binnen het VKA. Op meerdere plaatsen in de tekst is de verwijzing naar het MMA verwijderd of opgenomen in een beschrijving van het VKA. In die zin is gevolg gegeven aan de opmerkingen van de Commissie over de samenloop van het VKA en het MMA. In veel

figuren en tabellen is echter nog steeds sprake van MMA of VKA/MMA, waardoor het MER niet aan duidelijkheid heeft gewonnen.

Er is geen gevolg gegeven aan het advies van de Commissie om andere alternatieven met minder milieueffecten in beschouwing te nemen. Hierover is in de aanvulling slechts opgemerkt⁷ dat de optie om dubbel groen label toe te passen niet is onderzocht, omdat dit financieel niet tot de mogelijkheden behoort.

De Commissie constateert dat in het MER en de aanvulling alternatieven voor het voornemen buiten beschouwing zijn gebleven met mogelijk minder milieugevolgen. Daardoor kan het milieubelang niet volwaardig worden meegenomen bij de besluitvorming.

2.3 Het ventilatiesysteem

MER

Het MER en de bijbehorende milieutekeningen gaven onvoldoende inzicht in de werking van het ventilatiesysteem. De onduidelijkheden en omissies betroffen de functie van de afzonderlijke ventilatoren per afdeling en de invloed daarvan op de luchtbeweging en weerstand in het systeem, de doorsnijding van de luchtkanalen van de stallen 7 en 8 door een gang en de werking van het ventilatiesysteem in stal 7 ingeval van alternatief 1. Door het ontbreken van deze gegevens was niet duidelijk of het te installeren ventilatiesysteem kan functioneren en waren de beschreven milieueffecten niet verifieerbaar. De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER inzicht te geven in de gehanteerde ventilatiedebieten, aan de hand van detailtekeningen inzicht te verschaffen in de uitvoering van het ventilatiesysteem en een weerstandsberekening op te nemen waaruit kan worden afgeleid of de toegepaste ventilatoren het optredende drukverschil in het ventilatiesysteem kunnen overbruggen.

Aanvulling

In de aanvulling is⁸ een toelichting gegeven op de ventilatiecapaciteit en de weerstanden. In de tekst wordt aangegeven dat de toegepaste ventilatoren de berekende weerstand kunnen overbruggen. Dit wordt echter niet onderbouwd en is daardoor ook nu nog niet te verifiëren. De tekeningen bij het MER⁹ zijn op onderdelen aangepast. De dimensionering van het ventilatiesysteem is echter niet gewijzigd. Er wordt nog steeds uitgegaan van lage uitstroomsnelheden zoals deze bij standaard luchtwassers gebruikelijk is. De beoordeling van een alternatief met “een verhoging van de uitstroomsnelheid naar 2 m/sec” in het MER¹⁰ is naar het oordeel van de Commissie nog steeds laag. Opmerkelijk is dat in de berekeningen van de cumulatieve geurhinder wel een uitstroomsnelheid van 4 m/seconde wordt gebruikt, hoewel het systeem daar dus niet op is gedimensioneerd. Normaliter worden in een verspreidingsberekening van de cumulatieve geurhinder¹¹ voor de bijdrage van het initiatief de invoerparameters gebruikt zoals deze in de individuele geurberekeningen¹² zijn

⁷ pagina 20 van deel A, bovenaan

⁸ in bijlage 7 in deel C

⁹ bijlage 3 in deel C

¹⁰ pagina 20 van deel A, bovenaan

¹¹ V-Stacks gebied

¹² V-Stacks vergunning

toegepast. De standaard uitstroomsnelheid die in de rekenmodellen worden gehanteerd bij mechanische ventilatie en verspreid liggende, verticale uitstroomopeningen¹³ is 4 m/s. Hanteren van deze uitstroomsnelheid bij de berekening van de individuele geurbelasting (en aanpassing van de dimensionering aan deze snelheid) geeft een betere verspreiding van de emissie en zou daardoor een lagere geurbelasting van de omgeving door het onderhavige initiatief kunnen geven. Een systeem met deze hogere uitstroomsnelheid zou dus een alternatief kunnen zijn met minder milieugevolgen voor de omgeving, zoals bedoeld in paragraaf 2.2.2 van dit advies.

2.4 De effecten op kwetsbare natuur

MER

Uit het MER bleek dat behalve het Natura 2000-gebied Bargerveen ook twee Natura 2000-gebieden in Duitsland binnen de invloedssfeer van het voornemen vallen. Voor deze gebieden, het Tausendschrittmoor en het Wesuwer Moor, waren geen effecten in beeld gebracht en was niet aangegeven waarom ze in het MER buiten beschouwing worden gelaten.

In de Natuurtoets (MER bijlage 13) werd niet ingegaan op de effecten die kunnen ontstaan als de bestemmingsplanwijziging maximaal wordt ingevuld (zie § 2.1. van dit advies).

In het MER werd – onder verwijzing naar de Crisis- en Herstelwet – uitgegaan van de referentiedatum 7 december 2004 ten behoeve van een aanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Volgens de Natuurbeschermingswet dient uitgegaan te worden van de datum waarop het betreffende gebied is aangewezen en de op dat moment geldende vergunningen.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER de effecten van het voornemen op de Duitse Natura 2000-gebieden te beschrijven.

Aanvulling

In de aanvulling zijn de dichtstbijgelegen Duitse Natura 2000-gebieden beschreven. Mogelijke gevolgen en een Passende beoordeling ontbreken, omdat in alle gevallen wordt geconcludeerd dat er een afname van de depositie plaatsvindt. Hierbij is echter niet duidelijk gemaakt of is uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het plan (zie paragraaf 2.1 van dit advies); een verband tussen het plan-MER en de beoordeling in hoofdstuk 4 van deel B ontbreekt. Bovendien wordt nog steeds uitgegaan van de verkeerde referentiedata. Ook wordt niet ingegaan op de al aanwezige achtergronddepositie. De natuurtoets, bijlage 13 in deel C, is niet gewijzigd.

De Commissie is van mening dat het MER en de aanvulling onvoldoende onderbouwing vormen voor de conclusie dat significante gevolgen voor Natura-2000 gebieden kunnen worden uitgesloten.

---

¹³ Zoals in de bestaande situatie en bij alternatief 1 het geval is; bij het VKA is sprake van centrale afvoerpunten en moet de uitstroomsnelheid worden berekend in het dimensioneringsplan

2.5 Veehouderij en volksgezondheid

MER

In het MER zijn het voornemen en het alternatief getoetst aan normen voor geluid, geur en fijn stof. Tevens zijn de effecten hiervan in een GES score verwerkt. Een onderbouwende beschrijving van mogelijke effecten voor de leefomgeving ontbrak. Ook is geen inzicht gegeven in de relatie veehouderij en volksgezondheid bijvoorbeeld met betrekking tot zoönosen. Een voorwaarde van de gemeente Emmen om mee te werken aan de concentratie van activiteiten op Strengdijk 50 is het verkrijgen van een goed woon- en leefklimaat. Het MER gaf hierin onvoldoende inzicht.

De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER te beschrijven wat mogelijke nadelige effecten van het voornemen zijn op de volksgezondheid en het woon- en leefklimaat in de omgeving. Geadviseerd werd hierbij de huidige stand van zaken omtrent de onderzoeken naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen bij omwonenden te betrekken.

Aanvulling

In de aanvulling is in hoofdstuk 8 van deel B een paragraaf aan het MER toegevoegd over zoönosen, waarin dit onderwerp slechts marginaal wordt behandeld. Er wordt verwezen naar één van de inmiddels drie beschikbare rapporten over dit onderwerp. De beoordeling aan de hand van GES-scores in dit hoofdstuk is niet gewijzigd.

<p>De Commissie constateert dat een onderbouwende beschrijving van mogelijke effecten voor de leefomgeving en het inzicht in het verkrijgen van een goed woon- en leefklimaat voor de omgeving van de inrichting in het MER en de aanvulling daarop ontbreken.</p>
--

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: fokvarkensbedrijf W.F. Huirne C.V.

Bevoegd gezag: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Emmen

Besluit: vergunning op grond van de Wet Milieubeheer en partiële wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: Uitbreiding van een fokvarkensbedrijf

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 'De Zuidenvelder' van 17 november 2009

ter inzage legging startnotitie: 18 november 2009 tot en met 30 december 2009

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 10 november 2009

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 januari 2010

kennisgeving MER in De Zuidoosthoek van 22 augustus 2012

ter inzage legging MER: 22 augustus t/m 3 oktober 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 8 augustus 2012

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 1 november 2012

aanvulling op het MER ontvangen 11 januari 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 9 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. E.E.M. Coopmann- van Overbeek

ing. G.J. Elbertsen en ing. J.H. Grit (secretarissen)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ing. M. Pijnenburg

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- (2349-22) Milieueffectrapport (7 juni 2012)
- (2349-55, 56 en 57) Aanvulling op het milieueffectrapport, deel A, B en C (dec 2012)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Uitbreiding
fokvarkensbedrijf W.F. Huirne B.V. te Erica, gemeente
Emmen en de aanvulling daarop**

ISBN: 978-90-421-3619-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

